

Sarajevo, 24.01.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.01.2022. – 21.01.2022.

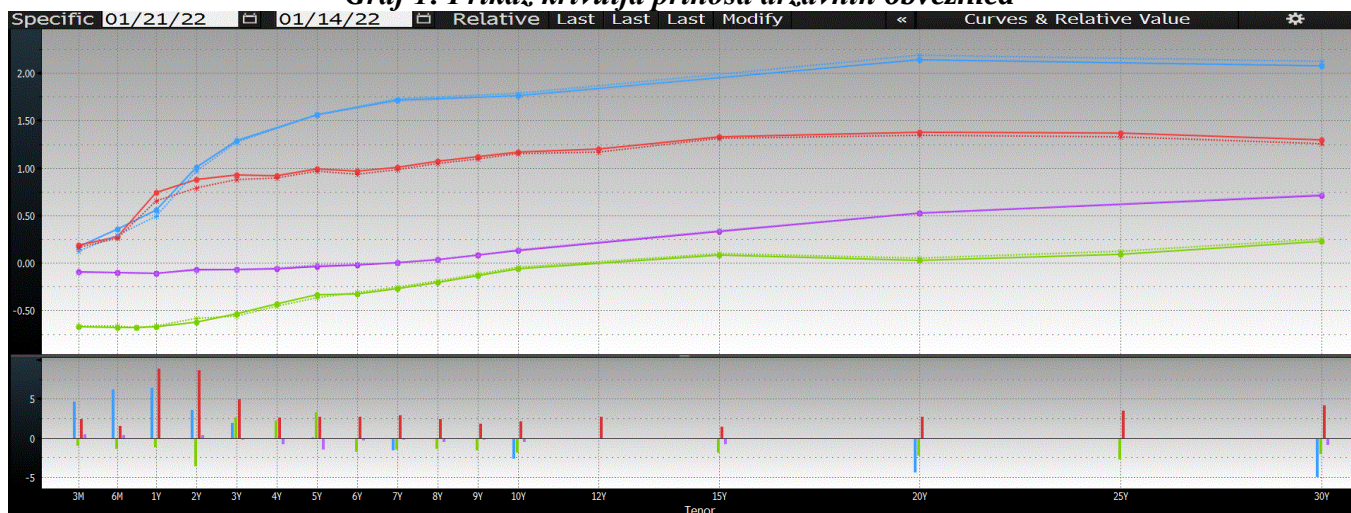
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	14.1.22	-	21.1.22	14.1.22	-	21.1.22	14.1.22	-	21.1.22	14.1.22	-	21.1.22
2 godine	-0,58	-	-0,62	↘	0,97	-	1,00	↗	0,80	-	0,88	↗
5 godina	-0,36	-	-0,33	↗	1,56	-	1,56	→	0,97	-	1,00	↗
10 godina	-0,05	-	-0,07	↘	1,78	-	1,76	↘	1,15	-	1,17	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	14.1.22	-	21.1.22
3 mjeseca	-0,643	-	-0,660
6 mjeseci	-0,665	-	-0,679
1 godina	-0,647	-	-0,663

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.01.2022. godine (pune linije) i 14.01.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su do polovice proteklog tjedna bilježili postupni rast, te je tijekom trgovanja u srijedu prinos na desetogodišnje obveznice njemačke prvi put od svibnja 2019. godine zabilježio razinu iznad 0%. Najveći utjecaj na ovakva kretanja imali su povećani izgledi agresivnijeg povećanja kamatnih stopa Fed, a što se odrazilo i na povećanje izgleda rasta kamatnih stopa ECB već u rujnu ove godine, usprkos insistiranju većine zvaničnika ECB da je vjerojatnoća povećanja kamatnih stopa u 2022. godini veoma mala. Ipak, do korekcije prinosa naniže došlo je već u četvrtak, nakon što je predsjednica ECB Lagarde još jednom ponovila da se očekuje stabilizacija inflacije u eurozoni ove godine, a da bi nakon toga trebalo da bilježi pad ka ciljanoj razini od 2%. Pored toga isključila je mogućnost da ECB slijedi putanju Fed, u smislu bržeg povlačenja stimulativnih mjera, jer se ove dvije regije nalaze u različitim situacijama kako o pitanju visine inflacije tako i o pitanju brzine ekonomskog rasta. Ipak, u petak je

Lagarde izjavila da ECB mora biti otvorena za bilo koju vrstu promjena prognoza inflacije, koje će biti dostupne za nekoliko mjeseci, a koje bi mogle izgledati drugačije, te da će u tom trenutku možda morati da pregleda svoju „mapu puta“. Pad prinosa obveznica je dodatno intenziviran tijekom trgovanja u petak zbog zabrinutosti investitora izazvane povećanim tenzijama između SAD i Rusije, kao i zbog rasprodaje dionica iz tehnološkog sektora, što je dovelo i do globalnog pada vrijednosti indeksa na kraju prošlog tjedna.

Prošlog tjedna objavljeno je izvješće sa sjednice UV ECB iz prosinca u kojem se navodi da su neki članovi upozorili da scenario „veće inflacije duže vrijeme“ ne može biti isključen. Također, neki od članova su bili mišljenja da ne bi trebalo odati utisak da su oni (ECB) posvećeni kupovinama obveznica nakon ove godine, iako je postojala suglasnost za nastavak upotrebe APP programa.

Vlada Italije je odobrila novi program pomoći vrijednosti oko 3,2 milijarde EUR, koje bi trebalo da bude usmjeren ka najviše pogođenim sektorima tijekom posljednjeg kruga restriktivnih mjera uvedenih u prosincu prošle godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	-9,0	-8,5	-8,4
2.	ZEW indeks trenutnog povj. investitora – Njemačka	SIJEČANJ	-8,8	-10,2	-7,4
3.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	SIJEČANJ	32,0	51,7	29,9
4.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	STUDENI	-	23,6	19,4
5.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	STUDENI	-	0,5%	3,6%
6.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	STUDENI	-	4,16	-3,89
7.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR)	STUDENI	-	-4,21	-3,36
8.	Stopa inflacije – EZ (final.)	PROSINAC	5,0%	5,0%	4,9%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	PROSINAC	2,6%	2,6%	2,6%
10.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	PROSINAC	5,7%	5,7%	6,0%
11.	Stopa inflacije – Italija (final.)	PROSINAC	4,2%	4,2%	3,9%
12.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	PROSINAC	4,3%	4,3%	4,2%
13.	Stopa inflacije – Irska	PROSINAC	-	5,7%	5,4%
14.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	PROSINAC	19,3%	24,2%	19,2%
15.	Proizvođačke cijene – Portugalija (G/G)	PROSINAC	-	19,9%	18,7%
16.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	8,7%	8,4%
17.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	PROSINAC	-	3,8%	3,7%

SAD

Investitori na tržištu novca očekuju da će Fed na sastanku koji se održava 25. i 26. siječnja pooštriti monetarnu politiku bržim tempom nego što su očekivali mjesec dana ranije, kako bi ukrotili uporno visoku inflaciju. Očekuje se da bi prvo povećanje od 25 baznih bodova moglo da se dogodi u ožujku, dok se u ovoj godini sada očekuju ukupno četiri povećanja (ukupno za 105 baznih bodova do kraja godine), u odnosu na ranije očekivana tri povećanja. Predsjednik Feda Powell je izjavio da vidi ekonomiju SAD kako „funkcionira upravo kroz ove valove pandemije“. U želji da se kontrolira rast inflacije, koji je dostigao 40-godišnji maksimum i dodatno zaoštavanje na tržištu, nekoliko zvaničnika Feda je nagovijestilo da će se povećanje kamatnih stopa vrlo brzo dogoditi. Izgradnja kuća u SAD je u prosincu povećana na najveću razinu u posljednjih devet mjeseci, zbog rasta stambenih projekata za višečlane obitelji, dok bi rastuće cijene materijala mogle nanijeti štetu ovoj aktivnosti, nakon što je Vlada gotovo udvostručila razinu carina na uvezenu kanadsku građu od mekog drveta. Broj izdanih dozvola za izgradnju kuća, a koje još nisu počele da se grade, je povećan na rekordno visoku razinu tijekom prošlog mjeseca. Pokazatelj buduće ekonomske aktivnosti SAD je značajno povećan u prosincu, što sugerira da će se ekspanzija rasta nastaviti usprkos izazovima uzrokovanim pandemijom Covid19 i očekivanom povećanju kamatnih stopa Feda. Konferencijski odbor je procijenio da će rast GDP u I tromjesečju biti usporen na 2,2% na godišnjoj razini. Za ovu godinu se predviđa ekonomski rast od 3,5%.

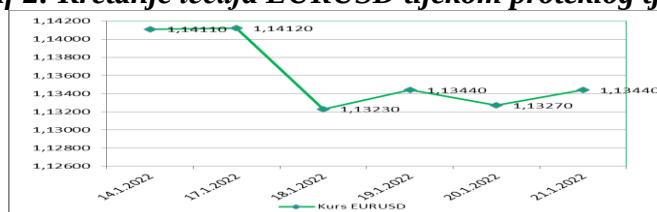
Administracija predsjednika Bidena je tijekom prošlog mjeseca odobrila dodatnih 200 milijuna USD dodatne pomoći Ukrajini, dok se suočava sa prijetnjama ruske invazije.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno Stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja u prerađivačkom sektora u NY SIJEČANJ	25,0	0,7	31,9
2.	NAHB indeks tržišta nekretnina SIJEČANJ	84	83	84
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 14. siječnja	-	2,3%	1,4%
4.	Indeks započelih kuća PROSINAC	1.650.000	1.702.000	1.678.000
5.	Građevinske dozvole PROSINAC	1.703.000	1.873.000	1.717.000
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 15. siječnja	225.000	286.000	231.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih 8. siječnja	1.563.000	1.635.000	1.551.000
8.	Prodaja postojećih kuća (M/M) PROSINAC	-0,6%	-4,6%	2,2%
9.	Vodeći indeks PROSINAC	0,8%	0,8%	0,7%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1411 na razinu od 1,1344.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna objavljena su dva važna ekonomska podatka za ovu regiju, a to su inflacija i nezaposlenost. Tijekom prosinca je inflacija dostigla najveću razinu u posljednjih skoro 30 godina, te je iznosila 5,4%. Guverner BoE Bailey je istaknuo da je zabrinut zbog toga što bi se inflatorni pritisci mogli pokazati dugotrajnijim nego što se ranije očekivalo, navodeći rastuće troškove energije i signale da troškovni pritisci imaju učinak i na plaće zaposlenih. Neposredno nakon što su objavljeni podaci za inflaciju, guverner Bailey se obratio zakonodavcima i istaknuo da će BoE učiniti sve što može kako bi ublažila pritisak na kućanstva.

Financijska tržišta percipiraju vjerojatnoću od 90% da će BoE povećati referentnu kamatnu stopu na sastanku u veljači i to na 0,5%. Bailey je istaknuo da trenutno tržište rada izgleda prenapregnuto, te da je to bio jedan od ključnih razloga zbog kojeg je većina članova MPC glasovala za povećanje referentne kamatne stope.

Stopa nezaposlenosti, mjerena prema ILO metodologiji za posljednja tri mjeseca zaključno sa studenim je smanjena na 4,1%, što je ispod očekivanih 4,2% i ujedno se nalazi na najnižoj razini od lipnja 2020. godine. Nakon ovih podataka ministar financija Sunak je istaknuo da su posljednji podaci dokaz da tržište rada napreduje uz rekordan broj zaposlenih, dok su obavještenja o viškovima zaposlenih najniža od 2006. godine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) SIJEČANJ	-	7,6%	6,3%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć PROSINAC	-	-43.300	-95.100
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) STUDENI	4,2%	4,1%	4,2%
4.	Inflacija (G/G) PROSINAC	5,2%	5,4%	5,1%
5.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G) PROSINAC	13,7%	13,5%	15,2%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) PROSINAC	9,4%	9,3%	9,4%
7.	Gfk povjerenje potrošača SIJEČANJ	-15	-19	-15
8.	Maloprodaja (G/G) PROSINAC	3,4%	-0,9%	4,3%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,83546 na razinu od 0,83702, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3675 na razinu od 1,3553.

JAPAN

Na sjednici BoJ, koja se završila 18. siječnja nije došlo do promjene aktualne monetarne politike, te je referentna kamatna stopa ostala na razini od -0,10%, a ciljana razina prinosa na desetogodišnje obveznice 0,0%. Ove odluke su bile očekivane, a fokus je bio na novim prognozama koje su manje optimistične u odnosu na očekivanja. BoJ je povećala prognoze inflacije za fiskalnu godinu koja počinje u travnju na 1,1%, u usporedbi sa ranijim prognozama od 0,9%. Također, blago su povećane prognoze za inflaciju za fiskalnu 2023. godinu na 1,1% sa prethodnih 1,0%. Tromjesečno istraživanje BoJ o inflatornim očekivanjima kućanstava je zabilježilo rast na najveću razinu u posljednjih 13 godina, kada su u pitanju cijene energenata, iako je sveukupan rast cijena i dalje ispod ciljane razine BoJ od 2%.

Premijer Japana Kishida je izjavio da preuzeti koraci u okviru politike bivšeg premijera Abea, koji obuhvataju masovne monetarne i fiskalne poticaje, nisu dovoljni za stvaranje održive i inkluzivne ekonomije. Kishida je na virtualnoj konferenciji Svjetskog ekonomskog foruma u Davosu izjavio da ima za cilj da pomogne stvaranju dobrog ciklusa ekonomskog rasta i raspodjele bogatstva.

Zapisnik sa sastanka BoJ iz prosinca koji je objavljen u petak je pokazao da je rast stope inflacije privukao pažnju kreatora monetarne politike BoJ, od kojih su neki izjavili da kompanije možda počinju da reagiraju agresivnije u prenošenju većih cijena na potrošače. Jedan od članova Odbora BoJ je izjavio da su male mogućnosti da će se u Japanu plaće naglo povećati kao u SAD, ali da postoji značajna mogućnost da i ekonomski rast i inflacija nadmaše očekivanja. U izvješću se navodi i da će slabljenje JPY vjerojatno nastaviti da pozitivno utječe na cjelokupnu ekonomiju, iako to nanosi štetu kućanstvima kroz povećanje cijena uvozne robe.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

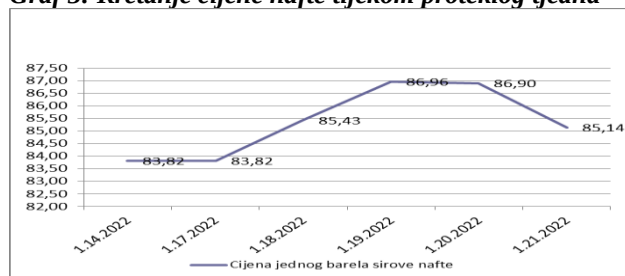
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	STUDENI	0,4%	1,0%	1,9%
2.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	STUDENI	1,0%	0,4%	1,9%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	STUDENI	-	5,1%	-4,1%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) final.	STUDENI	-	8,0%	6,15
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	PROSINAC	787,6	582,4	955,6
6.	Izvoz (G/G)	PROSINAC	15,9%	17,5%	20,5%
7.	Uvoz (G/G)	PROSINAC	43,0%	41,1%	43,8%
8.	Stopa inflacije (G/G)	PROSINAC	0,9%	0,8%	0,6%
9.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	PROSINAC	-0,6%	-0,7%	-0,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 130,35 na razinu od 128,98. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 114,19 na razinu od 113,68.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 83,82 USD (73,45 EUR). Tržište nafte u SAD u ponedjeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Tijekom trgovanja u utorak cijena nafte je bilježila rast, jer su investitori vjerovali da će globalna ponuda ostati ograničena zbog suzdržanosti velikih proizvođača, a koja će biti nadoknađena rastom proizvodnje u Libiji. Narednog dana, u srijedu, cijena je nastavila da se povećava, te je dostigla najveću razinu od 2014. godine, u značajnoj mjeri zbog mogućnosti prekida u isporuci nafte nakon napada u zaljevu na Bliskom istoku, a što se dodatno odrazilo na ionako slabija očekivanja kada je u pitanju isporuka ovog energenta. Goldman Sachs procjenjuje da bi se cijena nafte mogla približiti razini od 100 dolara po barelu tijekom III tromjesečja ove godine. Prognoze su povećane za 2022. godinu i za narednu godinu na 96 i 105 dolara po barelu, respektivno, sa prethodnih 81 i 85 dolara po barelu. Morgan Stanley je također revidirao očekivanja rasta cijene nafte, te sada očekuje da će cijena jednog barela sirove nafte premašiti razinu od 100 dolara po barelu krajem ove godine. EIA predviđa da će proizvodnja nafte zemalja članica OPEC-a imati tendenciju rasta tijekom 2022. godine, usprkos nedavnim neplaniranim prekidima ponude nafte u Libiji. EIA očekuje da će proizvodnja nafte članica OPEC rasti za 2,7 milijuna barela dnevno tijekom 2022. godine, te će se povećati na 34,3 milijuna barela dnevno. EIA procjenjuje da OPEC i dalje drži višu razinu slobodnih kapaciteta u odnosu na povijesni prosjek. Cijena nafte je na tjednoj razini zabilježila rast od 1,57%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 85,14 USD (75,05 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

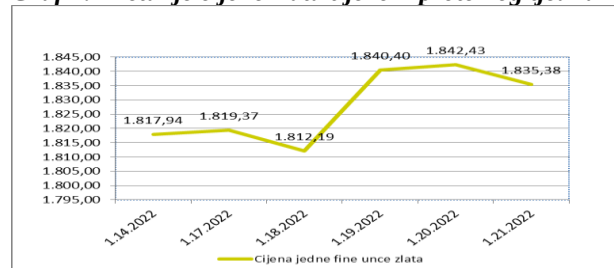
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.817,94 USD (1.593,15 EUR).

U ponedjeljak je cijena zlata blago povećana, kako su trgovci odmjeravali očekivanja u vezi sa monetarnom politikom koja se trenutno suočava sa opasnostima od novog vala Covid19 u SAD. Narednog dana cijena je blago smanjena pod utjecajem rasta prinosa i špekulacija da će Fed biti agresivniji vezano za pitanje pooštavanja monetarne politike sa ciljem da se suzbije najviša inflacija zabilježena u skoro posljednje četiri desetljeća. Rast cijene zlata je nastavljen do četvrtka pod utjecajem blagih promjena prinosa na državne obveznice SAD, dok su geopolitički rizici prouzrokovani odnosom Ukrajine i Rusije pružili snažniju podršku cijeni zlata. Američki državni sekretar Anthony Blinken je na konferenciji za novinare u Kijevu, koju je održao zajedno sa ministrom inozemnih poslova Ukrajine, izjavio da je potrebno sagledati trenutno stanje, procijeniti gdje se nalaze, te ocijeniti da li postoje mogućnosti za nastavak diplomatije i dijaloga.

Cijena zlata je krajem tjedna smanjena pod utjecajem blagog smanjenja tržišne mjere inflatornih očekivanja, što povećava realne prinose na državne obveznice. Prinosi na državne obveznice SAD su trenutno pod utjecajem očekivanja predstojećeg sastanka FOMC-a. Zvaničnici su već ukazali na mogućnost povećanja kamatne stope nekoliko puta u ovoj godini kako bi se suzbila inflacija koja je u prosincu dostigla najveću razinu u posljednjih 40 godina.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.835,38 USD (1.617,93 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,96%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.